

**100/1931 Sb.
Zákon
ze dne 19. června 1931
o základních ustanoveních soudního řízení nesporného**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část první

§ 1

Rozsah působnosti zákona

(1) Ustanovení tohoto zákona budiž užito jen, má-li být podle zákonných předpisů postupováno v soudním řízení nesporném.

(2) Účinnosti nepozbývají ustanovení zvláštních zákonných předpisů o věcech, o nichž jedná tento zákon.

Část druhá

Oddělení první

O podmínkách nesporného řízení

Soudy

§ 2

Příslušnost

(1) Soudnictví ve věcech nesporných vykonávají jen řádné soudy.

(2) Pokud není příslušnost soudů upravena jinak, je pro řízení v první stolici příslušný okresní soud, v jehož obvodě má obecný soud ve sporech osoba, proti níž čelí návrh na zahájení řízení, nebo, je-li jich několik, jedna z nich. Není-li takové osoby, nebo koná-li se řízení z úřední moci, je příslušný okresní soud, v jehož obvodě má svůj obecný soud ten, v jehož zájmu se řízení koná.

(3) Bylo-li by podle ustanovení předchozího odstavce příslušno několik soudů, rozhoduje mezi nimi předstižení.

§ 3

Obsazení sborových soudů

- (1) Vyřizovat věci řízení nesporného náleží u krajských soudů, rozhodují-li ve stolici první, členu soudu, určenému v ročním rozvrhu práce, jako samosoudci, pokud není zvlášť ustanoveno, že soudnictví v nesporných věcech je vyhrazeno senátu.
- (2) Ve stolici druhé a třetí rozhodují senáty.
- (3) Věci vyhrazené senátu připravuje zpravodaj. Roky a ústní jednání konají se, pokud není zvláštními zákony ustanoveno jinak, jen před zpravodajem.

§ 4

Všeobecné předpisy o soudech

Ustanovení o instančním pořadu soudů, o tom, jak se zakládá obecný soud a jak dlouho trvá příslušnost, o výjimečném určení příslušnosti nejvyšším soudem, o omezení příslušnosti na okres soudní, o vyloučení tuzemské soudní pravomoci nad osobami exterritoriálními, cizími konzuly a osobami jim na roveň postavenými, o zkoumání příslušnosti, o právní pomoci, o sporech o příslušnost mezi soudy tuzemskými navzájem nebo mezi těmito soudy a soudy nebo úřady cizozemskými, o delegaci, o vyloučení a odmítnutí soudců a jiných orgánů soudních, o poradě a hlasování, o kanceláři soudní a výkonných orgánech, jsou dána v zákoně o vykonávání soudní moci a o příslušnosti řádných soudů v občanských věcech právních (jurisdikční norma).

§ 5

Pomocné orgány soudní

Které úkony nesporného řízení mohou být přeneseny na veřejné notáře, na kancelář soudní nebo na jiné pomocné orgány, je ustanoveno v zákonech zvláštních.

Účastníci

§ 6

Kdo je účastníkem

Účastníkem nesporného řízení je, kdo může být rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, nebo kdo uplatňuje právní zájem, aby soud učinil nějaké rozhodnutí.

§ 7

Způsobilost jednat před soudem

- (1) Jednat samostatně před soudem v nesporném řízení jsou způsobilé zpravidla jen osoby svéprávné.

(2) Osoby nesvéprávné musí být zpravidla zastoupeny zákonným zástupcem. Kdy mohou činit samy prohlášení nebo návrhy, nebo podávat opravné prostředky, je ustanoveno v zákonech zvláštních.

Zmocněnci

§ 8

Způsobilost být zmocněncem

(1) Účastníci mohou jednat sami nebo zmocněncem. O oprávnění advokátů a veřejných notářů, vystupovat jako zmocněnci ve věcech nesporných, jsou dána ustanovení v advokátním a notářském řádě.

(2) Není-li účastník s to, aby se srozumitelně vyjádřil, může mu soud uložit, aby si ustanovil zmocněnce.

§ 9

Plná moc

(1) Plná moc budiž při prvním úkonu před soudem prokázána listinou nebo prohlášena ústně do protokolu. Rozsah, účinek a trvání její řídí se obsahem plné moci a soukromým právem.

(2) Není-li zmocněnec schopen srozumitelně se vyjádřit nebo jednat, budiž účastníkovi uloženo, aby jednal sám nebo si ustanovil zmocněnce jiného, podle okolností právního zástupce.

(3) I když jsou účastníci zastoupeni zmocněnci, mohou být vyzváni, aby se dostavili k soudu osobně.

Tlumočník

§ 10

Má-li být podle zvláštního ustanovení k jednání přihrán tlumočník, který není stále ustanoven, není třeba, nežádají-li toho účastníci, vzít ho do přísahy.

Oddělení druhé

O nákladech nesporného řízení a právu chudých

§ 11

a) Je-li řízení podmíněno návrhem

(1) Je-li zahájení řízení podmíněno návrhem, jdou náklady řízení na vrub účastníka, v jehož zájmu se řízení koná. Navrhovateli může být uloženo, aby složil dostatečnou zálohu; neučiní-li toho, netřeba o návrhu jednat.

b) V ostatních případech

(2) Ve všech ostatních případech budtež náklady, pokud musí být zapraveny napřed a nejde o osobní útraty (odst. 3, č. 2), založeny státem. Skončilo-li řízení marně, ponese náklady stát, jinak jdou na vrub účastníků. Soud může však uložit náhradu těchto nákladů zcela nebo částečně tomu, kdo dal k řízení podnět, bylo-li nebo muselo-li mu být známo, že jeho podnět není odůvodněn.

Co jsou náklady

(3) Náklady po rozumu odst. 1 a 2 jsou:

1. zvláštní náklady, které vznikly soudu provedením řízení nebo některé jeho části, jako cestovné, hotová vydání a diety soudním orgánům, svědečné, znalečné, doručné, poselné, inzerční a poštovní poplatky, náklady na zřízení opatrovníka nebo společného zmocněnce,
2. osobní útraty účastníků, tj. cestovní útraty a náhrada za ztrátu času, bylo-li nutno, aby účastník přišel osobně k soudu. Na náhradu nákladů právního zastupování nemá zastoupený nároku vyjímaje případ uvedený v odst. 5.

Je-li několik zavázaných

(4) Je-li podle odst. 1 nebo 2 několik osob povinno zapravit náklady, jsou zavázány za ně rukou nedílnou. Avšak náklady, které vzešly z jednotlivých úkonů, vykonaných v zájmu jenom některého účastníka, jdou na jeho vrub. Soud může také určit povinnost náhrady jinak, hledě na různý zájem jednotlivých účastníků.

Povinnost nahradit způsobené náklady

(5) Soud může na návrh uložit účastníku, aby nahradil zcela nebo zčásti náklady řízení, které způsobil jinému účastníku zřejmě bezdůvodně nebo hrubým zaviněním, a to i náklady právního zastoupení. Takový návrh musí být učiněn do 15 dnů po tom, kdy byl účastník zpraven o ukončení řízení.

Povinnost zákonných zástupců, advokátů a jiných zmocněnců k náhradě nákladů

(6) Zákonným zástupcům, advokátům a jiným zmocněncům může soud na návrh nebo z úřední moci uložit, aby nesli nebo nahradili náklady, které způsobili svým hrubým zaviněním. To platí zejména o nákladech způsobených zbytečnou rozvlácností ve spisech nebo tím, že do spisů byly pojaty údaje zřejmě k věci nepatřící. Před rozhodnutím buď slyšen zúčastněný zástupce anebo zmocněnec. Nebude-li usnesení poято do rozhodnutí o věci hlavní, budiž učiněno zvlášť. Když toto usnesení nabude právní moci, je vykonatelné na jmění těchto osob.

Povinnost soudu k náhradě nákladů

(7) O tom, kdy může být uložena náhrada nákladů soudu, jehož rozhodnutí bylo vyšší stolicí zrušeno, platí obdobně ustanovení zákona o řízení sporném.

§ 12

Právo chudých

Účastník požívající práva chudých nemá práva žádat, aby mu byl ustanoven zástupce chudých, může však podávat žádosti, činit návrhy nebo vyjádření ústně do protokolu také u sborového soudu a je-li věc projednávána u jiného soudu než u soudu jeho bydliště nebo pobytu, také u okresního soudu svého bydliště nebo pobytu.

Oddělení třetí

Styk účastníků se soudem

§ 13

Žádosti a návrhy

Účastníci nezastoupení právním zástupcem mohou podávat žádosti a činit návrhy u okresních soudů písemně nebo ústně do protokolu, u sborových soudů zpravidla písemně a jen, jde-li o věci jednoduché, také ústně do protokolu.

§ 14

Písemná podání

(1) Písemná podání vyhovujež obecným náležitostem podání v řízení sporném. Ustanovení, platná pro podání telegrafická v řízení sporném, platí i v řízení nesporném.

(2) Co platí o obecných náležitostech podání, vztahuje se obdobně na náležitosti protokolu podání nahrazujícího.

§ 15

Podání obsahu urážlivého

(1) Osobám, které ve svých podáních urážejí soud, účastníky, zmocněnce, svědky, osoby přezvědné nebo znalce, může soud uložit pořádkový trest podle ustanovení zákona o řízení sporném.

(2) Ze stejných důvodů může být uložen pořádkový trest i právnímu zástupci, který podání podepsal.

Oddělení čtvrté

Řízení v první stolici

§ 16

Jak se zahajuje

Neustanovuje-li zákon, že je třeba návrhu účastníkov, nebo nevyplývá-li to z povahy věci samé, zahajuje soud řízení z úřední moci.

§ 17

Zvláštní povinnosti soudu

Soud je povinen účastníku nezastoupenému právním zástupcem dát poučení a návod. Podání jím nesprávně upravené nebude, není-li jinak ustanoveno, odmítáno proto, že nemá potřebných náležitostí, dokud mu nebylo dáno poučení a poskytnuta možnost, aby upravil podání podle zákona. Také budiž dbáno, aby účastníkům nebyla způsobena škoda zbytečnou pochybovačností a úzkostlivostí. U osob jsoucích pod zvláštní zákonnou ochranou buď hleděno, aby neutrpěly újmy vinou zákonných zástupců.

§ 18

Slyšení účastníků

(1) Ústní jednání se koná jen tehdy, když je zákon zvlášť nařizuje.

(2) Všem účastníkům budiž dána příležitost, aby se o věci vyjádřili, a to zpravidla ústně. Je-li věc jednoduchá nebo byl-li by náklad spojený s dostavením se k soudu nepoměrný, může soud oznámit účastníku stav věci písemně a vyzvat jej, aby se do určité lhůty vyjádřil buď do protokolu nebo písemně.

§ 19

Doručování

(1) Do vlastních rukou účastníka nebo zmocněnce budiž doručeno vyřízení jen, nařizuje-li to zákon, doručují-li se prvopisy důležitých listin nebo nařídí-li to soud z důležitých důvodů.

(2) Mělo-li by stát se doručení podle zákona o řízení sporném veřejnou vyhláškou, lze je nahradit tam, kde by náklady byly nepoměrné, vyhláškou v obci. Není-li zákonem jinak stanoveno, určí místo a způsob vyhlášky soud.

§ 20

Věci pilné

Věci pilné je soud povinen vykonat, je-li nebezpečí v prodlení, i v neděli, ve svátek nebo v památný den.

§ 21

Soudní prázdniny

(1) Soudní prázdniny nemají vliv na tyto věci řízení nesporného:

1. věci knih pozemkových, horních a železničních,
2. věci obchodního, společenstevního a lodního rejstříku,
3. věci poručenské a opatrovnické,
4. řízení o zbavení svéprávnosti,
5. řízení o umoření listin,
6. řízení o návrhu na zřízení cesty nezbytné a na úpravu hranic,
7. úkony osvědčovací.

(2) Přednosta soudu nebo předseda senátu, jemuž je věc přikázána, prohlásí kromě toho na návrh anebo z úřední moci za prázdninovou také jinou věc v řízení nesporném, která vyžaduje urychleného vyřízení, aby zúčastněným osobám nevznikla újma, nebo vyžadují-li toho zájmy veřejné nebo zájem soudní služby.

(3) Proti usnesení přednosta soudu (předsedy senátu) není opravného prostředku.

§ 22

Neveřejnost jednání

Jednání je neveřejné. Každému z účastníků je však volno přibrat si k jednání nejvýše dvě osoby jako důvěrníky. Osoby známé soudu jako pokoutníci nemohou být přibrány za důvěrníky. Proti tomu, že soud odepřel připustit osobu takovou za důvěrníka, není samostatného opravného prostředku.

§ 23**Vyhledávací činnost soudu**

Soud je povinen vyšetřit z úřední moci všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí. Vyslechne proto všechny účastníky, podle potřeby i jiné osoby, vyžádá si vysvětlení úřadů a je oprávněn užít všech průvodních prostředků podle zákona o řízení sporném. Přitom není omezen na skutečnosti, které uvádějí účastníci.

§ 24**Povinnost soudu při právních jednáních**

(1) Soud je povinen dbát, aby nebylo ujednáno právní jednání bez těch, jichž slyšení nebo svolení je třeba k jeho platnosti.

(2) Sepisuje-li soud mezi účastníky smlouvu, pokud je to vůbec dovoleno, má účastníky poučit o smyslu a právních následcích jednání; je také povinen přesvědčit se, jaká je pravá vůle účastníků.

§ 25**Otázky předurčující**

(1) Závisí-li rozhodnutí nesporného soudce na předchozím zjištění práva nebo právního poměru, může se toto zjištění stát v nesporném řízení, i když toto právo nebo právní poměr jsou mezi účastníky sporny, ale jen s účinky pro toto řízení.

(2) Závisí-li rozhodnutí o předurčující otázce podle odst. 1 na zjištění sporné skutečnosti, může soud na návrh nebo z úřední moci účastníky odkázat na řízení sporné nebo podle povahy věci na řízení správní; až do vyřízení této věci může učinit opatření, jichž je třeba na ochranu veřejných zájmů nebo k zajištění účastníků nebo účelu řízení.

§ 26**Nečinnost účastníků**

Jako následek nedostavení se účastníka k jednání nelze ustanovit, že určité skutečnosti budou pokládány za pravdivé. Je-li však účastník vyzván, aby se vyjádřil o určitém návrhu, může být připojeno, že nevyjádří-li se do určité lhůty, bude se mít za to, že s návrhem souhlasí. Je-li vyzván, aby učinil další návrh, potřebný k ukončení věci, může být připojeno, že, neučiní-li návrhu do dané mu lhůty, bude se mít za to, že souhlasí, aby řízení bylo zastaveno.

§ 27

Povinnost osobně se dostavit

(1) Účastníky bydlící v obvodu jiného soudu může soud obeslat, aby se osobně dostavili, jen tehdy, může-li se tím dosáhnout urychlení řízení a může-li se účastník dostavit bez značných obtíží a nepoměrných nákladů.

(2) Osoby, které neuposlechnou nařízení, aby se dostavily k soudu, mohou být k tomu donuceny podle ustanovení daných pro donucení svědků v zákoně o řízení sporném. Předvedení může se stát jen v nutných případech a jen soudním zřízencem.

§ 28

Svědkové a osoby přezvědné

(1) Výslech svědků a znalců koná se zpravidla nepřisezně, leč by soudce znal za nutné vzít vyslýchanou osobu do přísahy, aby byla zjištěna pravda.

(2) Osoby slyšené, aby svojí výpovědí přispěly k posouzení nutnosti nebo vhodnosti navrhovaného nebo zamýšleného opatření (osoby přezvědné), budtež napomenuty, aby vypovídaly podle svého nejlepšího vědomí a svědomí. O minulých skutečnostech, které jsou předmětem dokazování, mohou být vyslýcháni jen svědkové. Ustanovení o nepřipustnosti a odepření svědectví platí obdobně o výslechu osob přezvědných.

(3) Osoby přezvědné mají stejný nárok na svědečné jako svědkové, jsou-li vyslýchány u soudu.

Pravost listiny

(4) Má-li se zjistit pravost soukromé listiny, může soud nařídit, aby podpisy na ní byly soudně nebo veřejným notářem ověřeny. Čeho je třeba k ověření listin, vydaných v cizozemsku, je ustanoveno zvláštními předpisy. Není-li takových předpisů, stačí k důkazu pravosti listiny, vydané cizozemským soudem, úřadem nebo osobou, která je v cizozemsku nadána veřejnou věrou, ověření příslušných zastupitelským úřadem republiky Československé, anebo, vyžadují-li toho zvláštní okolnosti, ministerstvem zahraničních věcí.

Důkaz výslechem účastníků

(5) Důkaz výslechem účastníků je přípustný jen tehdy, nemůže-li soud jinými průvodními prostředky sjednat si spolehlivý základ pro své rozhodnutí. Výslech jejich se koná podle ustanovení odstavce 1.

§ 29**Lhůty k ukončení řízení**

Je-li soud povinen naléhat na ukončení věci, ustanoví účastníkům přiměřenou lhůtu pro splnění daného příkazu, a když marně prošla, užije zákonných prostředků donucovacích.

§ 30**Protokol**

(1) O jednání v řízení nesporném buď sepsán protokol, jež účastníci podepíší. Jiné osoby ústně vyslechnuté stvrdí podpisem správnost protokolu o své výpovědi. Jestliže by se účastník nebo jiná osoba vyslechnutá vzdálila před protokolováním nebo odepřela protokol podepsat, budiž to i s důvody, které pro to uvedla, zapsáno do protokolu nebo dodatku k němu. Kdy je možno spokojit se záznamem, ustanovuje jednací řád soudní.

(2) V protokole budiž uveden vedle místa a času jednání, jakož i osob přítomných krátce, ale výstižně obsah jednání a provedených důkazů, a jde-li o ústní jednání, také jeho běh a za jednání učiněné a před rozhodnutím neodvolané návrhy, konečně rozhodnutí soudu ústně prohlášené a poučení o opravných prostředcích.

(3) Protokol může být sepsán soudcem samým nebo přísežným zapisovatelem.

§ 31**Rozhodnutí**

(1) Při svém rozhodnutí oceňuje soud výsledky provedených důkazů podle volného uvážení. Soud dbejž, aby jeho rozhodnutí hovělo v mezích zákona i oprávněným zájmům účastníků.

(2) Ukládá-li se účastníkům nějaká povinnost, buď jim zároveň stanovena přiměřená lhůta pro její splnění.

(3) Rozhodnutí stane se usnesením a budiž přítomným účastníkům, pokud možno, ústně oznámeno a kromě toho i písemně doručeno, žádají-li to nebo přísluší-li jim proti usnesení rekurs anebo právo vést podle něho exekuci.

(4) Nepřítomným účastníkům budiž usnesení písemně doručeno nejen v případech uvedených v odst. 3, nýbrž také vždy, když toho vyžaduje řízení jednání.

(5) Usnesení počíná působit proti účastníkům ode dne doručení, nemá-li však být písemně doručeno, ode dne prohlášení.

(6) Nejsou-li účastníci zastoupeni právním zástupcem, budtež vždy poučení, zda lze podat opravné prostředky, do které lhůty a u kterého soudu. Poučení ústní budiž zapsáno do protokolu a doručuje-li se usnesení písemně, budiž pojato do vyhotovení usnesení. Nebylo-li poučení dáno nebo bylo-li nesprávné, může usnesení nabýt účinnosti proti účastníku, který o daném opravném prostředku nebyl řádně poučen, teprve po 90 dnech ode dne doručení.

§ 32

Závaznost rozhodnutí

(1) Svým usnesením je soud vázán.

(2) Soud může však změnit své usnesení, které učinil při péči o osoby jsoucí pod zvláštní ochranou zákonnou, jestliže se dodatečně objevilo, že rozhodnutí bylo nesprávné nebo nevhodné, ale jen pokud z něho nenabýly práv osoby třetí.

§ 33

Právní moc

(1) Rozhodnutí, kterému nelze odporovat opravným prostředkem, má proti účastníkům účinek právní moci.

(2) Kdy může přes to účastník nastupovat pořadem práva, je ustanoveno v zákonech zvláštních.

§ 34

Užití zákona o řízení sporném

Není-li v tomto zákoně ustanoveno jinak, budiž užito v nesporném řízení obdobně ustanovení zákona o řízení sporném, pokud jde o strany, zmocněnce, právo chudých, řízení, ústní jednání, důkazy, usnesení a navrácení k předešlému stavu.

Oddělení páté

Opravné prostředky

§ 35

Kdy je rekurs přípustný

(1) Proti usnesením v řízení nesporném je přípustný rekurs, pokud není vyloučen výslovným zákonným ustanovením.

(2) Na usnesení, proti kterému není přípustný rekurs samostatný, mohou si účastníci stěžovat v rekurse, který podají proti nejbližšímu usnesení, jež lze samostatně brát v odpor.

§ 36

Lhůta

(1) Lhůta k podání rekursu činí 15 dnů a nelze ji prodloužit.

(2) I po uplynutí této lhůty lze však podat rekurs, pokud z rozhodnutí nenabýla třetí osoba práv, z těchto důvodů:

a) že se rozhodnutí účastnil soudce vyloučený, nebo

b) že účastník nebyl v řízení vůbec zastoupen nebo, potřebuje-li zákonného zástupce, že nebyl zastoupen takovým zástupcem, ačli nebylo jednání dodatečně schváleno.

(3) Ustanovení předchozího odstavce neplatí, jestliže důvod vylučovací nebo nedostatek zákonného zastoupení byl již v řízení bez úspěchu uplatněn.

(4) Kromě toho lze podat rekurs i po uplynutí lhůty stanovené v odstavci 1 v řízení, kterým se vykonává péče o osoby jsoucí pod zvláštní zákonnou ochranou, nenabyly-li třetí osoby z rozhodnutí práv. Ve kterých jiných věcech řízení nesporného lze podat rekurs po uplynutí lhůty, ustanovují zákony zvláštní.

§ 37

Kdo je rekursu oprávněn

K rekursu je oprávněn účastník, který se pokládá za zkrácena usnesením. Může-li se rozhodnutí stát jen na návrh určitého účastníka, a byl-li návrh zamítnut, je oprávněn k rekursu jen navrhovatel. Kdy mají právo rekursu i nejbližší příbuzní, určité veřejné korporace nebo sdružení zákonem uznaná, je ustanoveno v zákonech zvláštních.

§ 38

Kde se rekurs podává

(1) Rekursy buďte podány u soudu první stolice. Rekursy podané u vyšší soudní stolice buďte z úřední moci ihned postoupeny soudu první stolice. Za den podání pokládá se den, kdy rekurs došel soudu první stolice.

(2) Rekurs může být dán i ústně do protokolu. Podpisu advokátova není třeba.

§ 39

Vyřízení rekursu soudem první stolice:

a) odmítnutím

(1) Soud první stolice, u něhož byl rekurs podán, odmítne jej usnesením, je-li rekurs podán opožděně, anebo je-li podán proti usnesení, proti němuž je podle zákona rekurs vyloučen.

b) vyhověním

(2) Soud první stolice může rekursu sám vyhovět, může-li jeho usnesení být změněno bez újmy práv osoby třetí. Bylo-li takto původní usnesení změněno, buď všem účastníkům doručeno vyhotovení nového usnesení. Na toto změněné usnesení mají účastníci právo si stěžovat.

c) předložením vyššímu soudu

(3) Jinak předloží soud první stolice rekurs neprodleně vyššímu soudu se všemi spisy a s potřebným snad vysvětlením.

§ 40

Obsah rekursu

- (1) V rekursu mohou být uváděny nové skutečnosti a průvody.
- (2) Rekurs může být podán pro zmatečnost nebo z důvodů jiných.

§ 41

Důvody zmatečnosti

- (1) Důvody zmatečnosti jsou všeobecné a zvláštní.
- (2) Všeobecné důvody zmatečnosti jsou:
 - a) že se rozhodnutí účastnil soudce, který byl podle zákona vyloučen z vykonávání úřadu v této věci nebo soudce, jehož odmítnutí bylo soudem uznáno za oprávněné,
 - b) že soud nebyl řádně obsazen,
 - c) že bylo rozhodnuto o věci, o níž náleží rozhodovat správním úřadům,
 - d) že mělo být podle zákona rozhodnuto sporným řízením,
 - e) že soud nepřihlédl, že o téže věci je řízení už zahájeno, anebo že věc je už platně rozhodnuta,
 - f) že účastník nebyl způsobilý jednat, že nebyl v řízení vůbec zastoupen, nebo, potřebuje-li zákonného zástupce, že nebyl zastoupen takovým zástupcem, anebo že zástupce neměl potřebného zvláštního zmocnění, pokud jednání nebylo dodatečně řádně schváleno,
 - g) že byla porušena zásada o nutnosti slyšet účastníky před rozhodnutím,
 - h) že rozhodnutí si odporuje nebo je tak nedostatečné, že bezpečně je ani přezkoumat nelze.
- (3) Zvláštní důvody zmatečnosti pocházejí z porušení oněch ustanovení zákonů zvláštních, jež zachovat je přikázáno pod zmatečností.
- (4) Důvodů zmatečnosti budiž dbáno z moci úřední.

§ 42

Jiné rekursní důvody

Jako jiné důvody rekursu lze uplatňovat zejména nepříslušnost soudní, neúplnost řízení nebo rozhodnutí, nezákonnost, rozpor se spisy, vadnost ocenění výsledků řízení, nesprávné právní posouzení a nepřiměřenost nebo nevhodnost učiněného rozhodnutí.

§ 43

Rozhodnutí rekursního soudu

- (1) Rekursní soud doplně, je-li třeba, řízení, rozhodne o rekursu písemně usnesením, které odůvodní, a to zpravidla ve věci samé.
- (2) Shledá-li některý důvod zmatečnosti, zruší rozhodnutí první stolice a učiní další opatření podle povahy zmatečnosti.

(3) Zrušil-li rekursní soud usnesení první stolice a je-li nutno ve věci znova rozhodnout, může uložit soudu první stolice, aby učinil toto nové rozhodnutí, doplně, je-li třeba, řízení.

(4) Rozhodnutí opravné stolice může být pro stěžovatele nepříznivější než usnesení jím napadené, leč by šlo o porušení takových předpisů, jichž zachování nelze účinně se vzdát, nebo o takovou nezákonnost, která by způsobila újmu osobám, o něž třeba zvláště pečovat.

§ 44

(1) Rozhodnutí o rekursu buď účastníkům doručeno.

(2) Soud první stolice je vázán právním názorem stolice opravné.

§ 45

Opatření soudu první stolice proti rozhodnutí o rekursu

Má-li soud první stolice za to, že z rozhodnutí druhé stolice vzchází nenahraditelná újma osobám, které jsou pod zvláštní ochranou zákona, je oprávněn zadržet vyhotovení usnesení a předložit věc k rozhodnutí nejvyššímu soudu.

§ 46

Dovolací rekurs

(1) Změnil-li nebo zrušil-li vyšší soud usnesení první stolice, může být proti rozhodnutí druhé stolice podán rekurs k nejvyššímu soudu z důvodů, ze kterých lze si stěžovat k soudu druhé stolice. Nepřípustny však jsou rekursy proti rozhodnutí druhé stolice v otázce nákladů řízení nebo znalečného.

(2) Bylo-li usnesení první stolice vyšším soudem potvrzeno, může být podán rekurs k nejvyššímu soudu jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost.

(3) Jinak platí předchozí ustanovení o rekursu.

§ 47

Trest pro svévoli

Shledá-li nejvyšší soud, že rekurs proti usnesení soudu druhé stolice byl podán svévolně nebo jen pro průtah věci, budiž stěžovateli nebo podle okolností jeho právnímu zástupci uložen trest pro svévoli podle ustanovení zákona o řízení sporném, platných pro řízení dovolací.

§ 48

Obecné pravidlo pro opravné řízení

Pokud není v tomto oddělení ustanoveno jinak, platí předpisy oddělení čtvrtého i v řízení opravném.

§ 49**Obnova řízení**

Řízení lze obnovit obdobně z důvodů a za podmínek, za kterých bylo by lze domáhat se obnovy podle ustanovení zákona o řízení sporném, pokud nenabýly práv osoby třetí.

Oddělení šesté**Výkon usnesení****§ 50**

(1) Usnesení vydaná v řízení nesporném mohou být vykonána i dříve, než nabyla právní moci, leč by to bylo zvláštními zákony vyloučeno, nebo by soud pokládal za vhodné vyčkat právoplatnosti. Avšak usnesení o povinnosti k náhradě nákladů podle § 11 mohou být vykonána teprve po právoplatnosti.

(2) Rekurs má účinek odkladací, avšak soud, proti jehož usnesení je podán recurs, může nařídit okamžitý výkon nebo potřebná zajišťovací opatření, bylo-li by nebezpečí v prodlení pro zájem účastníků, nebo má-li být chráněn naléhavý zájem veřejný. To učiní na návrh, anebo, jde-li o výkon péče o osoby jsoucí pod zvláštní zákonnou ochranou, z moci úřední.

(3) Také soud rekursní může před rozhodnutím o rekurse nařídit vhodná zajišťovací opatření.

(4) Proti usnesením nařizujícím výkon nebo zajišťovací opatření není opravného prostředku.

(5) Odkladný účinek rekursu je vyloučen, jde-li o opatření pro zachování pořádku při jednání.

(6) Proti účastníkům, kteří se nepodrobí rozhodnutím soudu, budiž užito na návrh, a koná-li se řízení z úřední moci, i bez návrhu donucovacích opatření podle exekučního řádu nebo jiných vhodných prostředků. Zvoleny budtež prostředky, které jsou podle povahy věci nejzpůsobilejší. Podle okolností může soud nařídit exekuci z úřední moci nebo ustanovit opatrovníka, aby učinil potřebné návrhy nebo vykonal potřebné úkony. O útratách exekučního řízení platí ustanovení exekučního řádu.

(7) Ustanovením odstavce 6 není dotčena možnost exekuce podle obecných zásad exekučních zákonů.

Oddělení sedmé Spisy

§ 51

Vyímajíc protokoly o poradách a hlasování soudců mohou účastníci nahlížet do spisů, které se týkají jejich věci a mohou svým nákladem dát si pořídit i jejich opisy nebo výpisy z nich. Se svolením účastníků mohou také třetí osoby nahlédnout do spisů a vyžádat si opisy. Jestliže účastníci nesvolili, může to předseda soudu dovolit třetí osobě jen, osvědčila-li právní nebo vědecký zájem.

Oddělení osmé Užití peněžitých trestů a pokut

§ 52

Peněžitě tresty a pokuty uložené v řízení nesporném připadají státu.

Část třetí Ustanovení závěrečná

§ 53

(1) Ustanovení §§ 1 – 19 zákona ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z., o soudním řízení v nesporných věcech právních, se zrušují. Pokud se v zákonech nebo nařízeních odkazuje na tyto předpisy, nastupují na jejich místo obdobná ustanovení tohoto zákona.

(2) V zemích Slovenské a Podkarpatoruské budiž užito tohoto zákona tam, kde je zákonem uloženo soudu jednat v řízení nesporném. Dotčeny však nejsou předpisy upravující tamtéž zvláštní případy řízení nesporného.

§ 54

(1) Ustanovení jiných zákonných předpisů o rozkladu v řízení nesporném se zrušují.

(2) Na místě čtrnáctidenní lhůty rekursní stanovené v zákonech zvláštních nastupuje lhůta patnáctidenní.

§ 55

Na místo řízení sporného nastupuje v zemích Slovenské a Podkarpatoruské řízení nesporné, jde-li o prodloužení nezletilosti nebo o zrušení tohoto prodloužení podle §§ 702 - 717 zák. čl. I/1911 o občanském řízení soudním, o postavení pod opatrovnictví

a jeho zrušení podle §§ů 718 - 729 zák. čl. I/1911. Příslušný v těchto věcech je okresní soud, který je soudem poručenským (opatrovnickým). Nedotčena zůstávají z těchto ustanovení zák. č. I/1911 ta, která nesouvisí s povahou řízení sporného, dosud v těchto věcech platného.

§ 56

(1) Ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti, budou řádné soudy v zemích Slovenské a Podkarpatoruské vykonávat pravomoc i ve věcech, náležejících podle zákona ze dne 13. července 1922, č. 246 Sb. z. a n., o prozatímní úpravě poručenské a opatrovnické agendy na Slovensku a Podkarpatské Rusi, do působnosti poručenských (sirotčích) úřadů.

(2) V první stolici budou vykonávat toto soudnictví soud okresní, ve druhé stolici soudy krajské, ve třetí soud nejvyšší.

(3) Působnost, kterou dosud vykonávaly mimo opravné řízení poručenské (sirotčí) úřady druhé stolice, přechází na krajské soudy.

(4) Působnost poručenského (sirotčího) úřadu třetí stolice podle § 6 zákona ze dne 20. prosince 1922, č. 391 Sb. z. a n., kterým se mění některá ustanovení o poručenství a opatrovnictví, přechází na vrchní soudy. Příkázat poručenskou (opatrovnickou) věc z obvodu jednoho vrchního soudu do obvodu jiného vrchního soudu náleží nejvyššímu soudu.

(5) Působnost v poručenských a opatrovnických věcech, vyhrazená v zák. čl. XX/1877, o úpravě poručenských a opatrovnických věcí, a v ustanoveních pozdějších ministru vnitra, náleží ministru spravedlnosti.

§ 57

(1) Soudy vykonávající pravomoc podle § 56 jednají v řízení nesporném.

(2) Konceptní úředníci, kteří jsou ustanoveni u poručenských (sirotčích) úřadů a nemají způsobilosti k úřadu soudcovskému (§ 36 vládního nařízení ze dne 9. listopadu 1922, č. 326 Sb. z. a n., kterým se provádí zákon o prozatímní úpravě poručenské a opatrovnické agendy na Slovensku a Podkarpatské Rusi), budou příkázáni okresním soudům, na které budou podle tohoto zákona přeneseny věci poručenské a opatrovnické a může jim tu být svěřeno samostatné vyřizování věcí poručenských a opatrovnických podle zákona ze dne 27. března 1931, č. 57 Sb. z. a n., o použití úředníků vyšší pomocné soudní služby u soudů a poručenských (sirotčích) úřadů.

(3) Zrušena jsou ustanovení § 171 odst. 1 - 5, §§ 174 - 200, 204, 212 - 218 zák. čl. XX/1877 a ustanovení §§ 730 a 731 zák. čl. I/1911. Dále se zrušují zákon č. 246/1922 Sb. z. a n. s vládním nařízením č. 326/1922 Sb.z. a n. a ustanovení §§ 2 - 4 zákona č. 391/1922 Sb. z. a n., kterým se mění některá ustanovení o poručenství a opatrovnictví. Účetní a pokladní službu pro sirotčí pokladny, pokud nedošlo k jejich likvidaci podle § 9 zákona č. 391/1922 Sb. z. a n. a vládního nařízení ze dne 15. prosince 1925, č. 261 Sb.z. a n. , o likvidaci sirotčích pokladen na Slovensku a Podkarpatské

Rusi, budou vykonávat až do nové úpravy nadále berní úřady a účtárny u finančních ředitelstev.

(4) O spojení několika obcí k ustanovení společného veřejného poručníka, ustanovení jeho sídla a určení poměru, v jakém mají jednotlivé spojené obce přispívat k nákladům podle § 173 zák. čl. XX/1877, náleží rozhodnutí okresnímu úřadu.

(5) Úkoly veřejného poručníka podle § 170 zák. čl. XX/1877 mohou být přeneseny na jiný vhodný orgán veřejné správy nebo na sdružení péče o mládež. Podrobnější ustanovení budou dána vládním nařízením.

(6) Vláda upraví nařízením dosavadní spolupůsobnost obcí ve věcech poručenských a opatrovnických podle zák. čl. XX/1877 a ustanovení pozdějších, přihlížejíc k organizaci podle § 56 tohoto zákona.

§ 58

(1) Ustanovení § 117 zákona ze dne 1. srpna 1895, č. 111 ř. z., o vykonávání soudní moci a o příslušnosti řádných soudů v občanských věcech právních (jurisdikční norma), bude znít takto: Výkon všech reálních úkonů, jako zejména ohledání a znaleckého nálezu, inventury, odhadu, dražby, zavedení správce, přísluší okresnímu soudu, v jehož obvodě věc leží, pokud o jednotlivých úkonech nebo určitých řízeních není ustanoveno nic jiného.

(2) Zrušují se §§ 83 - 86 zákona ze dne 27. listopadu 1896, č. 217 ř. z., jímž se vydávají předpisy o obsazení, vnitřním zařízení a jednacím řádu soudů (zákon o organizaci soudů).

§ 59

(1) Náhradou za ustanovení uvedená v § 4 buď užito v zemích Slovenské a Podkarpatorské období příslušných ustanovení zák. čl. I/1911 a zákonů jej doplňujících a pozměňujících. Přitom však budiž přihlíženo k zásadám tohoto zákona.

(2) Shledá-li soud v zemích Slovenské nebo Podkarpatorské, u něhož byla věc zahájena, že je jiný soud příslušný, vysloví svoji nepříslušnost v každém období řízení z úřední moci nebo na návrh, a je-li mu podle povahy případu možno určit příslušný soud, postoupí věc příslušnému soudu. Toto odkazovací usnesení budiž učiněno bez předchozího ústního jednání a buďte o něm zpraveni účastníci. Soud, který vyřknul svou nepříslušnost nevydáv odkazovacího usnesení, může až do doby, kdy onen výrok nabude právní moci, učinit všechna opatření, jichž je třeba k zajištění veřejných zájmů nebo k zajištění zájmů účastníků nebo účelu řízení.

§ 60

(1) Tento zákon platí i pro pokračování v řízení ve věcech již projednávaných. V případech § 55 platí o řízení, ve kterém je v den účinnosti tohoto zákona již ustanoveno ústní jednání, předpisy dosavadní.

(2) Lhůty běžící v den účinnosti tohoto zákona budte počítány podle dosavadních zákonných ustanovení.

(3) Zrušení výkonu otcovské moci, které vyslovil před účinností tohoto zákona právoplatně úřad poručenský, lze odporovat návrhem na zrušení tohoto usnesení do lhůty 90 dnů ode dne právoplatnosti. O tomto návrhu rozhodne v řízení nesporném krajský soud, v jehož obvodě je poručenský úřad, který usnesení vydal.

§ 61

(1) Tento zákon nabývá účinnosti za čtyři měsíce po vyhlášení.

(2) Provést jej ukládá se ministru spravedlnosti v dohodě se zúčastněnými ministry.

T. G. Masaryk v. r.

Udržal v. r.

Dr. Meissner v. r.